

Berättelse om 2010 års Veteranmöte i Skene

Deltagare

Guðrun Modigh och Bengt OP Andersson, Elisabeth och Jörgen Gustafsson, MayBritt och Karl-Anders Karlsson, Birgith och Björn Kortzon, Ulf Lidesjö, Inga och Bengt Silvervik, Inga-Maj och Bertil Svensson, Stefan Wadbro samt Ingegärd och Ulf Wikström.

Fredag 4 juni.

Veteranerna med respektive träffades första helgen i juni månad på Konferenshotellet Två Skyttlar i Örby strax utanför Skene. Skene och Kinna är nästan hopbyggda och ligger i Marks kommun, Sjuhäradsbygden.

Värdparet Birgith och Björn Kortzon hälsade oss välkomna vid en välkomstceremoni som började kl 16,00 med kaffe och mackor. Björn berättade om programmet och Två Skyttlar.

Två Skyttlar som förvandlats från fattiggård till ett modernt konferenshotell. Fattiggården startade 1880 och avvecklades 1946. I slutet av 1940-talet startade tre väverskor en kaffestuga som kallades Tre Skyttlar. När en av sömmerskorna slutade blev namnet Två Skyttlar och rörelsen utvecklades till värdshus. I början av 1980-talet bestämde sig Marks kommun bygga ut rörelsen till Turist- och Kursgård. Det nya Två Skyttlar invigdes 1985.

Marks kommun är lika med Tygriket. Tygriket har rötter så långt tillbaka som 1500-talet och hemvävningen utvecklades under 1600- och 1700-talet.

Produkterna spreds över hela landet med hjälp av knallarna. I mitten av 1800-talet inleddes en ny fas när de första textilfabrikerna uppfördes.

Efter fiket och informationen startade veteranernas viktiga möte och damerna hade en egen informell sammankomst.

Mötet ajournerades, till lördag em., då tid för ev. klädbyte behövdes inför kvällens begivenheter.

Sedvanlig trevlig uppvärmning före middagen som intogs i Sjöstugan med en superb grillad måltid med gott vin därtill. Sjöstugan ligger vid sjön ca 500 m från hotellet med en panoramautsikt som var väldigt vacker i kvällssolen. Nivåskillnaden var stor, med ett rejält motlut när vi skulle hem, bra med motion tyckte somliga medan andra med sämre ork fick åka med hotellets elbil tillbaka.

Trevligheterna fortsatte senare i vår möteslokal till långt in på kvällen med sång och historier. För musiken svarade Ulf med munspel och Stefan med gitarr. Förutom många välkända sånger sjöngs vår egen "Veteranens lov".

Bilaga, Ulf Wikströms grillhistoria.

Lördag 5 juni.

Efter en natt med god och behövlig sömn intogs en stadig frukost inför dagens begivenheter. På frukostbordet fanns det mesta att tillgå så att alla smakriktningar blev tillgodosedda.

Bussen som skulle transportera oss under dagen var en ny och lagom stor med en trevlig kvinnlig chaufför.

Resans första mål var Rydals museum och Spinneri. Från Kinna gick vägen längs med Viskan upp till Rydal där vår guide Christina Shaerer tog hand om oss. Senare under dagen var det Rydalsdagen med en "Historisk promenad i textilindustrins hjärta" men vi hade inte tid att stanna och invänta detta så vi fick en egen information och visning av Spinneriet. Vi gjorde en vandring bland maskiner och minnen om hur vardagen kunde gestalta sig för 150 år sedan. Hon startade en maskin så att vi fick se och höra hur det väsnades, dammet och doften av symaskinsolja var påfallande. Hörsel och andningsproblem var vanligt bland dåtidens fabriksarbetare.

Inte så ovanligt fenomen hos FSV veteranerna heller men av andra orsaker.

Rydal var Europas största och äldsta spinneri från 1853 och tillverkningen pågick till 2004. På 1930- och 40-talet när företaget gick som bäst var det 325 anställda och var kvinnodominerat.

Redan 1924 fanns det ett dagis som tog hand om barnen när mammorna arbetade. Det var vanligt att båda föräldrarna arbetade i fabriken eller så arbetade männen i jordbruket eller skogen som också hörde till bruket.

Initiativtagare till att bomullsspinneriet placerades i Rydal var Sven Eriksson, Sveriges första mekaniska bomullsspinneri- och väveri, och han fick inspirationen från England. Fabrikens placering berodde på tillgången av vattenkraft från Viskan men den räckte ändå inte till så att kraftförsörjningen kompletterades med ångkraft.

1991 kulturminnesförklarades fabriksbyggnaden i Rydal tillsammans med stenmagasinet, den stora skorstenen, kraftstationen och disponentbostaden. I den drivs sedan 1968 gästgiveriet Spinnaren.

Sedan vi tackat för en intressant visning och information fortsatte resan längs bruksgatan med bevarade gamla byggnader mot nästa mål som var Hyssna kvarn.

Resan gick via en av Marks vackraste vägar. Enligt en omröstning 2006 utsågs den till en av nio vackraste vägarna i kommunen. Det var en storslagen utsikt över St Hålsjön och på en plats, Liagärde, fanns en sägenomspunnen ättestupa men vi avstod från att besöka den när vi ville se mera av dagens planerade utflyktsmål.

Hyssna har en kyrka från 1100-talet och är en av Västsveriges äldsta kyrkor.

Hyssna kvarn, med ramsågverk, utsågs 2009 till årets turistprofil i Sjuhäraden. Där intogs lunchen. Maten var ekologisk med närodlade råvaror och brödet bakas i egen bagarstuga med kravodlat mjöl. Ramsågen är ett levande museum och är fortfarande i bruk där det sågas långa och breda bräder till kulturskyddade hus.

Här berättade Bengt OP att han redan som 11-åring medföljde sin morfar på sitt första sommarjobb på ett ramsågverk i Sandhem.

Efter en god lunch fortsatte resan mot nästa mål som var Ullared.

Ge Kås i Ullared är ett välkänt för de flesta svenskarna. Vi hade ca 1,5 timme på oss för att shoppa och tiden var tillräcklig för det var inga köer vid tillfället.

Avresa från Ullared gick som planerat tidsmässigt och nästa mål var Hyltenäs kulle.

Hyltenäs kulle även kallad "Seatons kulle" efter slottsherren på Hyltenäs, Georg Seaton. Sommaren 1915 hörde den förmögne köpmannen talas om kullen. Där fanns allt utsikten, jakten och fisket så han köpte ett antal gårdar och byggde ett slott, en ståtlig tvåvåningsbyggnad i tegel och korsvirke, som stod färdigt 1917. Där var det många

storslagna gäster och festligheter men med tiden gick affärerna sämre och slottet brann ner till grunden 1923. Det har spekulerats mycket om orsaken till branden enär slottet var högt försäkrat och köpmannens ekonomi rätt miserabel. Vi fick i allafall en trevlig upplevelse med vackert väder, fin utsikt och en liten färdknäpp.

Resan fortsatte sedan hem till vårt hotell där vår chaufför avtackades med en applåd för väl genomförd transport.

Värdparets information under resan var informativ och trevlig. Mycket arbete och planering bakom detta.

Efter en andhämtning på några minuter återupptogs det ajournerade mötet för herrarna som pågick så länge att det inte skulle bli tid för funderingar över klädval inför kvällens begivenheter.

Som seden bjuder så sker en liten uppvärmning inför middag och senare aktiviteter.

Middagen som bestod av fisk gick inte av för hackor. Verkligen gott!

Åldermannen Bengt Silvervik tackade värdparet för en väl och trevligt genomförd veteranträff och hälsande välkommen till Ronneby nästa år.

Efter middagen fortsatte vi med sång och trevligheter men inte lika länge som föregående kväll.

Ulf och Stefan förnöjde oss även i år med sitt mussiserande på munspel och gitarr

Med åren och kraftansträngningen för veteranmötet avslutades kvällen före solnedgången.

Söndag 6 juni

Som vanligt vaknar en del tidigare än andra och mer sugna på frukost men ingen avreste utan att vi fick träffas en sista gång föra avfärd

till våra hemorter. Morgonen hade ett strålande väder och var ett kännetecken för mötet som också hade varit strålande tack vare en god planering från värdparet som också strålade efter ett lyckat möte där deltagarna skötte sig bra.

Alla såg fram mot nästa års veteranmöte i Ronneby.

Berättare

Karl-Anders